

וקראת לשבת עונג

אלון תרני בפאכע באגדע וביסול פלאו

גליון מס' 618

ברשת היי שרה

כ"ד בחשוון התשפ"ב

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון בדוא"ל: alon102010@gmail.com

לע"נ שאול בן סלביה ע"ה | לע"נ ציון בן רחל ע"ה | לע"נ ר' שלום בן תמו תמר ז"ל | לע"נ שמעון בן חביבה ע"ה

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן
מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

שיעורה המאלף של הרבנית הצדקת לאה שרעבי ע"ה – אשת חבר להמקובל האלקי רבי מרדכי שרעבי זיע"א, ראש ישיבת נהר שלום, החל ונסד בשב"ק פרשת "משפטים" שנת תשכ"ד.

לשיעור זה הגיעו עשרות רבות של נשים צעירות ומבוגרות ואף נערות משכונותיה השונות של ירושלים. הרבנית היתה משלבת דברי מוסר מפרשת השבוע ושורת מעשיות נפלאות מחכמי הדורות, דברים שהיו נותנים לקח דברי חכמה ומוסר ואורחות חיים. במלאת שנה לפתיחת השיעור בהתייעצות עם בעלה הרב שרעבי זצ"ל, התקיים כינוס ומסיבה לעידוד וביסוס השיעורים יחד עם שירת הבקשות עם טובי החזנים והנגנים, וכידוע שהרב שרעבי היה מעודד ומחבב מאד את שירת הבקשות והשבחות בעלי המקאמים. המסיבה נערכה ברוב פאר והדר בבהכנ"ס "אוהבי ציון" והרב הזמין את מרן זצ"ל למסיבה זו. משנתפרסם שהרב שרעבי ומרן ישתתפו במסיבה זו, נהרו מאות אנשים נשים וטף לזכות להיות נוכחים במעמד מכובד זה, ובפרט שהיה נדיר שהרב שרעבי היה משתתף באירוע שהוא.

בעת שנשא הרב שרעבי מדברותיו בקודש בשבח שיעורה של הרבנית ובשבח שירת הבקשות, הוא הביע גם את שמחתו והערכתו למרן. בין דבריו אמר כמעט בזה"ל: "הספר 'ביע אומר' שחיבר רבנו הוא מקובל בשמים. כתוב בזה"ק על הפסוק 'יום ליום יביע אומר', אומר ר"ת אור מים רקיע". והמשיך הרב שרעבי בלשונו הטהורה לשבח ולפאר את ספריו של רבנו שהם מאירים ומזהירים כזוהר הרקיע... לאחר מכן כיבד הרב שרעבי את מרן לישא מדברותיו לכבוד המעמד המרגש.

מאז, מידי שנה בשנה הוקדשה שבת פתיחת שיעוריה של הרבנית שרעבי ע"ה, פרשת "משפטים", לשבת מיוחדת. וכמה פעמים במשך השנים הגיע רבנו בשבת זו ומוסר דברי מוסר וחיוזוק לציבור הנשים הבאים לשיעורי הרבנית שרעבי.

כמו כן, הרבנית שרעבי היתה מתיעצת רבות עם רבנו בפסקי הלכה רבים כדי לידע מה להורות לציבור הנשים, ורבנו מזכירה לפעמים בדרשותיו.

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

האם אנו חיים – או בעלי חיים?

שאלה מוזרה, ובכל זאת: האם אנו חיים? כלומר, ודאי שאנו בעלי חיים, אבל כלום קרויים אלו חיים, חיים אמיתיים, איכותיים, בעלי תוכן ומשמעות? דוד המלך מצהיר: "לא ישבתי עם מתי שוא, ועם נעלמים לא אבוא".

יש כאלו שהם "מתי שוא", חיי דמה (דמיון), "נעלמים", חיים שקופים ואפסיים... "רשעים, בחיים קרויים מתים".

כי מה חיים, התפלשות בתענוגות – כלום הוסיפו מימד לחיים, עומק, משמעות? קראו עוד עיתון, ראו עוד תכנית?

על אברהם אבינו נאמר: "ואברהם זקן, בא בימים".

ופירושו רבותינו: אברהם אבינו יכול היה להביא את כל ימיו עימו.

כל יום הוסיף לו משהו. בבנינו הרוחני, בעיצוב עולמו. עוד חסד, עוד עבודת הבורא.

אדם מסיים שיעור תורה, יודע הוא שנוסף לו משהו רוחני. עוד ידע, עוד קדושה. נסתכל אחורנית, על השבוע שעבר. כמה שעות של אמת נוכל לקבץ ממנו, של תפילה כנה, ברכה בכוונה, שיעורי תורה?

וכבר דרשו בפסוק "ויהי מקץ שנתיים ימים". עוברות על האדם שנים, וכאשר יקבץ מהן את הרגעים והשעות בהם התעלה וצבר תורה ומצוות, אולי יעלו בידו כמה ימים...

האר"י הקדוש זיע"א עמד בפרשתנו על כפל המילים בפסוק הראשון: "ויהי חיי שרה... שני חיי שרה", הלוא אין מילה מיותרת בתורה, לשם מה הכפילות? והסביר, שבתחילה נקצבת לאדם תקופת חיים, ולוואי יהיו אלו חיים ארוכים וטובים.

אך לבסוף, כשהתקופה מסתיימת, אזי נשאלת השאלה: אמנם היו אלו חיי? האם ניצל אותם לעיצוב אישיותו, לעידון מידותיו, לקירבת הבורא יתברך, להיות טוב ומטיב.

או שהשתרך בשולי החיים. חיקה אחרים, קינא באחרים, הותש במירוץ מטורף אחר דברים חיצוניים, ראוותניים, אופנתיים ומתחלפים – הידר בכל ה"מלבושים": בלבוש, בדיור, ברכב, בכל מה שמסובב את האדם ומקיפו, ואת עצמו הזניח, מעצמיותו התעלם.

וכל הלבושים ארעיים הם, גם הגוף מלבוש הוא. והנשמה, עם מה התעלתה? כמה שיעורי תורה סיגלה, כמה מצוות וחסד תביא עימה?

על שרה הצדקת העידה התורה: כל ימיה היו שלה – "שני חיי שרה".

ואנו, הלוואי ונבוא עם שעה ליום – שעה של שיעור תורה שיבנה אותנו, שיעלה וירומם אותנו, שיעניק משמעות ותוכן לחיינו!!!

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

זיהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה" (כג, א).

מפרש רש"י: שני חיי שרה – כולן שוין לטובה! על דברי רש"י לכאורה יש להקשות – תמה הצדיק רבי זושא מאניפולי – היאך ניתן לומר על שרה שכל שנותיה היו שוין לטובה, וכי באמת כך היה? והלא במשך רוב שנותיה היתה חשוכת פרי בטן, ופעמיים נשבתה בבתי מלכים, פעם אחת בבית פרעה ופעם בבית אבימלך, וכן סבלה רבות מהגר ומישמעאל, האם על שנים אלו ניתן לומר "כולן שוין לטובה"? אלא – תירץ הרבי – ללמדנו כי על כל מאורע ומאורע שבא על שרה, אף אם היה קשה ומצער, היתה מזדרזת ואומרת: "גם זו לטובה!" שכשם שחייב אדם לברך על הטובה כן חייב לברך על הרעה, ומעולם לא חשה שרה בצער כיון שידעה שהכל בא עליה מאת ה' יתברך, וממילא כולם שוין לטובה!

"ויאמר ברוך ה'... אשר לא עזב חסדו ואמתו וגו'" (כד, כז). במדרש (בראשית רבה פרשה ס') דרשו חז"ל: אמר אליעזר: ממה שקפצה הדרך לפני יודע אני שבדרך נחני ה' בית אחי אדוני. ומה בכך שקפצה לו הדרך? שאל המגיד מדובנא, והסביר את דברי חז"ל במשל:

סוחר אחד חפץ להגיע לעיר רחוקה ולשם כך בא בדברים עם אדם שהיה בעל עגלות מסע רבות וביקש ממנו שישכיר לו עגלה ועגלון ראויים כדי שיוכל להגיע למחוז חפצו במהרה.

העמיד האיש לסוחר עגלה רתומה לסוסים אבירים, ובחור צעיר שישמש כעגלון, אולם עד מהרה גילה הסוחר כי העגלון הצעיר הוא אילם ואינו יכול לדבר. מיהר הסוחר והתלונן לפני בעל העגלה: מזה עשית לי? נתת לי עגלון אילם שאינו יכול לדבר אלי מאומה?... ומה בכך? – תמה בעל העגלה – האם אין זה מספיק שאתה תדבר אלי?...

לא ולא – ענה הסוחר – שהרי אם נגיע אל עיר אחת, איך אדע שזו העיר בה אני חפץ, אחרי שאין אני מכיר את שפת בני העיר ההיא? זאת אינה בעיה כלל וכלל – השיב בעל העגלה – כיון שהעגלון לא יעצור כלל עד אשר יגיע אל מחוז חפצך, לכן דע לך כי במקום אשר יעצור את המרכבה שם הוא מחוז חפצך!

כן הוא גם הנמשל – אמר המגיד – אליעזר עבד אברהם הלך למצוא אשה ליצחק במקום אשר לא דרכה בו כף רגלו מעולם, ובכל זאת הלך לחפש באשר ימצא.

ואמנם אם היתה הליכתו כדרך כל הארץ, אז ודאי לא היה יודע אם המקום אליו הגיע הוא המקום בו ימצא את מבוקשו אם לאו, אולם כאשר נעשה עמו חסד מאת ה' יתברך והדרך קפצה לו עד שנעמד במקום ההוא, מזה הבין שבמקום זה כלתה הדרך ובודאי שכאן ימצא את מבוקשו! ומובנים היטב דברי המדרש שאמר אליעזר: ממה שקפצה הדרך לפני אני יודע שבדרך נחני ה' בית אחי אדוני.

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

נסיונות (א)
ננסה במאמר זה ללמוד מהו ניסיון ומהו השלב בו צלחנו

את הניסיון ועברנו לשלב הבא. היכן שדה הקרב? גישה מעניינת ומאירת עיניים טוענת כי ניתן לחלק את כל ענייני העולם הזה לשלוש קטגוריות: הכרחי, מועיל ומזיק. למה שהכרחי תמיד מוצאים זמן וכוח, ואין צורך בכל מאמץ והחלטה כדי להתאמץ ולהשיג. כל אדם חש שהוא מוכרח להשיג את הדברים הכרחיים, כמו: אויר לנשימה, מים לשתיה, מזון ושינה. ולהיפך, ממה שמזיק, אנשים מנעוץ באופן טבעי. לכל מן השורה אין שום פיתוי להתקרב לדברים מזיקים, כמו: אש, מחלות ומצבים של סכנת חיים. שדה הקרב נמצא בשטח האפור. הלכן - בהיר וברור, השחור - מרתיע ומזהיר, אך הקשיים והניסיונות, גם בענייני העולם הזה, הם בתחום הרצוי והמועיל. הדברים שאינם מזיקים אך גם לא ברורים כהכרחיים הם שטחי החזית. קיים מאבק מתמיד בין הרצון והמשיכה להשיגם לבין הקשיים הטבעיים המקשים על השגתם, כמו:

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

"ואשאל אתה, ואמר בת-מי את?"

ואשאל, ואשים, שינה הסדר שהרי הוא תחילה נתן ואח"כ שאל, אלא שלא יתפשוהו בדבריו... (רש"י)
השקר נמאס ונאלח לעין כל משכיל'. ומאידך, כמה עילאי הוא האדם שמילה שלו היא מילת-אמת, ותמיד-תמיד אפשר לסמוך עליו, בביורור גמור שהוא דובר-אמת! כמה מבהיקה היא דמותו!
סיפור הגר"י זילברשטיין: יש סיפור שאני מחבב במיוחד, שכן הוא מקפל בין סתריו לימוד מאלף במיוחד, והוא, שלפעמים מי שמשקר צובר לעצמו זכויות גדולות... המקרה אירע לפני שנים רבות אצל אחד מגדולי אבות בתי הדין בתל אביב, גאון וצדיק, שהיה מקובל גם על גדולי הדור. במהלך דיון שהתקיים בבית דין, חש האב"ד בליבו, והובהל לבית החולים 'איכילוב', הסמוך לבית הדין. הגאון היה מודאג ממצבו, ובהגיעו לבית החולים הוכנס לטיפול מיידי.

והנה, הרופא שקיבל אותו, הסתכל על דמות של החולה, ושאל 'האם אתה הוא רב פלוני', ונקב בשמו. האב"ד השיב בחיוב, ואז אמר לו הרופא, 'כמה טוב שפגשתי אותך! לפני זמן מה שמעתי ממך שיעור, והיו לי כמה שאלות חשובות על הדברים שאמרת אז, אך לא הספקתי לשאול. מאז אני מחפש אחרך, והנה לפתע אתה בא אליי, עד לכאן, ויש באפשרותי לשאול את כל השאלות!'

עצם העידוד הזה העניק לו חיות, והאב"ד הרגיש כבר יותר טוב. הרופא ביצע את הבדיקות, ואמר לחולה שמצבו שפיר, ואין לו כל בעיה מיוחדת, 'אבל בכל זאת נשאיר אותך כאן, בבית החולים, לכמה ימים של חופש ומנוחה. מה אכפת לך אם תעביר את ימי המנוחה בבית החולים, או בבית ההבראה?! – אמר הרופא.

הדברים מוצא חן בעיני האב"ד. אבל מנוחת-הדעת שלו לא נמשכה זמן רב. מיד לאחר דברי ההרגעה של הרופא, הוא מבחין שמכניסים אותו לטיפול נמרץ, כשמסביבו רופאים רבים, ויחד עימם אנשי צוות.

הוא פונה אל הרופא הנ"ל ואומר לו, למה רימתני? הרי אני רואה שמכניסים אותי לטיפול נמרץ, ומדוע אמרת לי שמצבי טוב? אבל למרות הכל הרופא לא נסוג בו מדבריו.

כבוד הרב, אני עומד על דעתי שמצבך טוב, אמר הפרופסור, והסיבה שהעבירו אותך לטיפול נמרץ היא בשל רצוננו למנוע ממך את טרדת המבקרים המרובים הצפויים להגיע אליך. אם תהיה מאושפז במחלקה רגילה יטרידו אותך המבקרים, ויתר החולים המאושפזים, בשאלות כאלו ואחרות; לכן העדפנו להעביר אותך לטיפול נמרץ, שהרי במחלקה זו אין כניסה לכל אחד, וממילא תוכל לנוח באופן יעיל יותר.

הגאון רבי יצחק זילברשטיין אמר שהאב"ד סיפר לו ש"ידעתי שהרופא משקר אבל למרות הכל, והגם שהבנתי שהוא מכזב ב', השקרים הללו-היטיבו את מצבי! שכן, כאשר אדם שומע שהמצב הרפואי שלו טוב, ואין לו מה לחשוש, הוא מאמין שאכן כך הם פני הדברים, למרות שבסתר-הלב הוא יודע שאין הדברים כך'...

עצלות, חוסר זמן וכדומה.

בנושא הפרנסה, לדוגמה, כל אדם רגיל יעבוד לפרנסתו כל הקשיים הנלווים. כל ראש משפחה דואג לקורת גג ולמזון בסיסי עבור בני משפחתו. לעומת זאת, דברים שהם בגדר מותרות כמו רכישת דירה גדולה יותר או מעדנים ומאכלים יוקרתיים - יש חולקים עליהם. יש מי שיהיו מוכנים לתוספת מאמץ ולתוספת שעות, לעבוד מצאת החמה עד צאת הנשמה, ובלבד שיגיעו אל המטרה, מגורים בפנטהאוז מפואר וחלומי ו/או נהיגה ברכב שרד מהדגמים המתקדמים ביותר. ויש מי שדוגלים בחיים פשוטים ורגועים ומעדיפים אותם על פני מאמצים על אנושיים ולחצים מיותרים. לטענתם, טובה פת חרבה ושלוחה בה, מבית מלא'...

גם בתחומים השייכים לעקרת הבית קיימים הבדלים אלו. כל אשה בריאה בגופה וברוחה תמצא זמן וכח לדברים בסיסיים, כמו הכנת סעודות השבת, גם אם העייפות רבה, גם אם קיימת חולשה וגם אם רבות המשימות. בעוד שאפייה של עוגת קצפת רבת שכבות ורבת טרחה תתבצע רק בעת שיעלה רצון מיוחד או בזמן לא שגרתי אחר. הכל תלוי בסיווג, והכל ענין של החלטה. כשאדם משוכנע שהדבר נחוץ והכרחי, הוא כבר מוצא את הדרך ואת הכלים לכיבוש היעד. המשך בגיליון הבא